

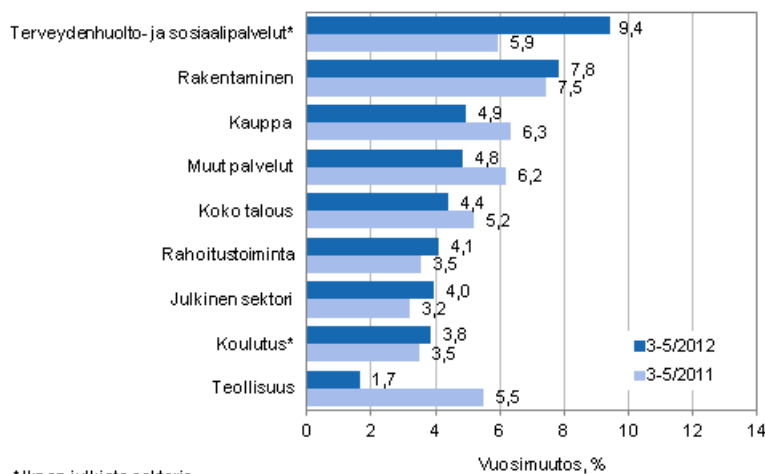
Palkkasummakuvaajat

2012, toukokuu

Palkkasumma kasvoi 4,4 prosenttia maalis–toukokuussa

Tilastokeskuksen tietojen mukaan koko talouden palkkasumma oli maalis–toukokuussa 4,4 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona. Pelkästään toukokuussa koko talouden palkkasumma kasvoi 3,8 prosenttia vuoden takaisesta. Vuosi sitten maalis–toukokuussa palkkasumma kasvoi 5,2 prosenttia.

Palkkasumman vuosimuutos ajanjaksolla 3–5/2012 ja 3–5/2011, % (TOL 2008)

* Ilman julkista sektoria

Lähde: Tilastokeskus

Palkkasumma kasvoi maalis–toukokuussa kaikilla tilastoitavilla aloilla. Nopeinta palkkasumman kasvu oli yksityisissä terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa (9,4 %) sekä rakentamisessa (7,8 %). Maltillisimmin palkkasumma kohosi teollisuudessa, jossa kasvua kertyi 1,7 prosenttia vuoden takaisesta vertailuajankohdasta.

Palkkasumma on työntekijöille maksettujen bruttopalkkojen summa ilman optioita. Palkkasummaan vaikuttavat työllisyydessä ja palkansaajien ansiotasossa tapahtuvat muutokset.

Raamisopimuksen mukainen kertaerä kasvattaa palkkasummaa vuoden 2012 alussa

Työmarkkinakeskusjärjestöt solmivat vuoden 2011 lopussa raamisopimuksen, jonka piiriin kuuluu yli 90 prosenttia palkansaajista. Osana raamiratkaisua sopimukseen sitoutuneiden alojen palkansaajille maksetaan 150 euron kertaerä vuoden 2012 ensimmäisen palkanmaksun yhteydessä tai myöhemmin alkavan sopimusjakson ensimmäisen palkanmaksun yhteydessä. Kertaerän vaikutus näkyy myös palkkasummakuvaajien luvuissa vuoden 2012 ensimmäisten kuukausien osalta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palkkasumman vuosimuutos toimialoittain, % (TOL 2008).....	4
---	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Palkkasumman trendit toimialoittain (TOL 2008).....	5
---	---

Tietojen tarkentuminen.....	6
-----------------------------	---

Laatuseloste: Palkkasummakuvaajat.....	8
--	---

Liitetaulukot

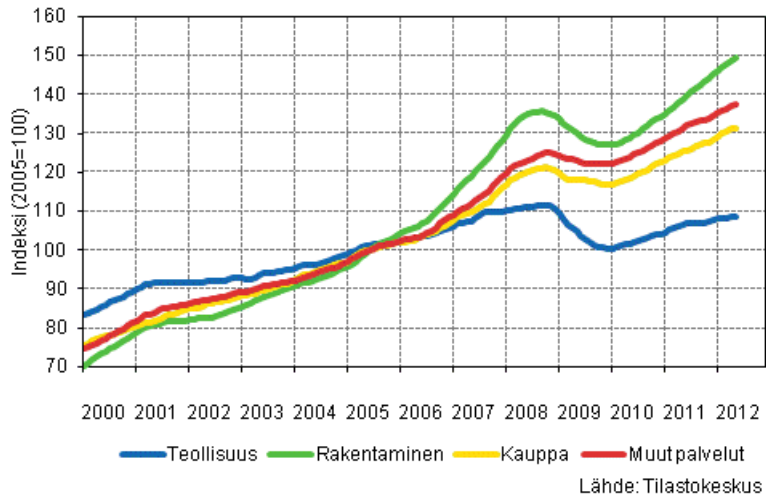
Liitetaulukko 1. Palkkasumman vuosimuutos toimialoittain, % (TOL 2008)

	Kolmen kuukauden vuosimuutokset, % ¹⁾				Uusimman kuukauden vuosimuutos, % ¹⁾
	06-08/2011	09-11/2011	12/2011-02/2012	03-05/2012	05/2012
Koko talous (A-X)	4,9	4,2	5,1	4,4	3,8
Teollisuus (BCDE)	4,3	2,5	3,8	1,7	2,1
Rakentaminen (F)	7,0	7,1	8,9	7,8	7,5
Kauppa (G)	5,1	4,9	4,5	4,9	3,7
Muut palvelut (HIJLMNRS)	5,7	5,1	4,9	4,8	5,6
Rahoitus- ja vakuutustoiminta (K)	2,4	2,8	4,7	4,1	7,0
Julkinen sektori (OPQ)	3,8	3,3	5,0	4,0	1,0
Koulutus (P) pl. julkinen sektori	4,3	2,7	2,4	3,8	2,5
Terveys- ja sosiaalipalvelut (Q) pl. julkinen sektori	7,4	7,4	9,1	9,4	9,3

1) Vuosimuutoksessa verrataan tarkasteltavan ajanjakson arvoja vuodentakaisen vastaavan ajanjakson arvoihin.

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Palkkasumman trendit toimialoittain (TOL 2008)

Tietojen tarkentuminen

Tilaston tiedot ovat tarkentuneet alla olevan taulukon mukaisesti. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 3 (vain suomeksi).

Palkkasumman vuosimuutosten tarkentuminen päätoimialoilla ¹⁾

Toimiala		2011	2012			
		12	01	02	03	04
Koko talous (A-X)	1. julkistus, %	3,8	7,6	5,9	5,7	4,5
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	3,6	6,7	5,1	5,3	4,1
	Tarkentuminen, %-yksikköä	-0,2	-0,9	-0,8	-0,4	-0,4
Teollisuus (BCDE)	1. julkistus, %	3,5	5,8	2,8	1,7	1,9
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	3,4	5,5	2,5	1,5	1,5
	Tarkentuminen, %-yksikköä	-0,1	-0,3	-0,3	-0,2	-0,4
Rakentaminen (F)	1. julkistus, %	7,5	13,0	11,6	17,2	1,9
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	7,2	10,5	9,4	15,4	1,0
	Tarkentuminen, %-yksikköä	-0,3	-2,5	-2,2	-1,8	-0,9
Kauppa (G)	1. julkistus, %	4,0	5,8	5,6	4,8	7,5
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	3,8	4,8	4,9	4,3	6,9
	Tarkentuminen, %-yksikköä	-0,2	-1,0	-0,7	-0,5	-0,6
Muut palvelut (HIJLMNRS)	1. julkistus, %	3,8	6,7	6,2	5,8	4,0
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	4,0	5,4	5,3	5,4	3,5
	Tarkentuminen, %-yksikköä	0,2	-1,3	-0,9	-0,4	-0,5
Rahoitus- ja vakuutus toiminta (K)	1. julkistus, %	4,8	8,8	2,8	0,5	5,3
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	4,5	7,9	2,0	0,3	5,1
	Tarkentuminen, %-yksikköä	-0,3	-0,9	-0,8	-0,2	-0,2
Julkinen sektori (OPQ)	1. julkistus, %	1,8	7,7	5,2	5,9	5,1
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	1,7	8,2	5,4	5,9	5,1
	Tarkentuminen, %-yksikköä	-0,1	0,5	0,2	0,0	0,0
Koulutus (P) pl. julkinen sektori	1. julkistus, %	1,2	3,3	3,4	6,3	3,0
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	1,7	2,6	2,9	6,2	2,9
	Tarkentuminen, %-yksikköä	0,5	-0,7	-0,5	-0,1	-0,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut (Q) pl. julkinen sektori	1. julkistus, %	6,3	10,5	12,6	10,7	9,3
	Uusin julkistus (2012-07-11), %	6,1	9,8	11,5	10,2	8,7
	Tarkentuminen, %-yksikköä	-0,2	-0,7	-1,1	-0,5	-0,6

1) 1. julkistus viittaa ajankohtaan kun viiteajankohdan tieto on ensimmäisen kerran julkaistu. Revisio kuvaa ensimmäisen ja uusimman julkaisun vuosimuutosprosenttien erotusta.

Palkkasumman pitkän aikavälin vuosimuutosten tarkentuminen päätoimialoilla

Toimiala	Vuosi	Keskiarvo ¹⁾	Itseisarvojen keskiarvo ²⁾
Koko talous (A-X)	2009	-0,9	0,9
	2010	-0,7	0,7
Teollisuus (BCDE)	2009	-0,5	0,5
	2010	-0,3	0,3
Rakentaminen (F)	2009	-1,4	1,5
	2010	-1,8	1,8
Kauppa (G)	2009	-0,8	0,8
	2010	-1,0	1,0
Muut palvelut (HIJLMNRS)	2009	-0,8	0,8
	2010	-0,9	0,9
Rahoitus- ja vakuutustoiminta (K)	2009	-0,5	0,5
	2010	-0,7	0,7
Julkinen sektori (OPQ)	2009	-0,9	1,1
	2010	0,0	0,2
Koulutus (P) pl. julkinen sektori	2009	0,0	0,4
	2010	-0,8	0,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut (Q) pl. julkinen sektori	2009	-0,6	0,7
	2010	-0,9	0,9

1) Keskiarvo ensimmäisen ja seitsemännen julkaisukerran välillä tarkentuneista tiedoista tilastovuonna.

2) Keskiarvo ensimmäisen ja seitsemännen julkaisukerran erotusten itseisarvoista.

Laatuseloste: Palkkasummakuvaajat

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Palkkasummakuvaajat ovat indeksejä, jotka kuvaavat palkkasumman kehitystä kuukausittain eri toimialoilla. Indeksien laskennassa käytetään lähes koko Suomen yritystoiminnan kattavaa Verohallinnon kausiveroaineistoa sekä Tilastokeskuksen tiedonkeruuta ja yritysrekisteriä. Palkkasummaindeksejä julkaistaan seuraavista päätoimialoista alatoimialoittain: teollisuus, rakentaminen, kauppa ja muut palvelut. Palkkasummaindeksit julkaistaan näiden lisäksi seuraavilta sektoreilta: rahoitus- ja vakuutustoiminta, koulutus (pl. julkinen sektori), terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut (pl. julkinen sektori), julkinen sektori ja koko talous.

Tietoja käytetään Eurostatissa, Euroopan keskuspankissa, eräissä kansainvälisissä organisaatioissa ja Suomen julkisessa hallinnossa sekä aluekehittämisessä yritystalouden kehityksen seurantaan ja analysointiin. Elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset käyttävät tietoja markkinoiden ja kilpailijoiden kehityksen arviointiin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käytetyt käsitteet

Palkkasumma tarkoittaa yritysten maksamien bruttomääräisten palkkojen summaa. Palkkoihin sisällytetään kaikkien yrityksen palveluksessa olevien työntekijöiden rahamääräiset korvaukset kuukauden aikana tehdystä työstä. Palkat sisältävät kaikki työntekijöiltä kannettavat tuloverot ja sosiaaliturvamaksut sekä lisäksi erilaiset lisätyöt (ylityö, yötyö), bonukset ja lomarahat. Palkkaan sen sijaan eivät kuulu optiot, työn tekemiseen liittyvät kulut ja työnantajan sosiaaliturvamaksut.

Vuosimuutos kuvaa muutosta edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Kolmen kuukauden liukuva muutos lasketaan vertaamalla kolmen kuukauden indeksien summaa edellisvuoden vastaavan ajanjakson summaan. Kolmen kuukauden keskiarvo vuosimuutoksissa tasaa kuukausittaista satunnaisvaihtelua.

Arvoindeksi kuvaa palkkasumman nimellisarvoa suhteessa perusvuoden arvoon. Arvoindeksiin vaikuttaa sekä ansiotasossa että työllisyydessä tapahtuvat muutokset. Palkkasummakuvaajat ovat arvoindeksejä ja niiden arvot saadaan suoraan käytettävistä aineistoista.

Kausitasoitettu aikasarja on indeksisarja, josta on poistettu vuosittainen systemaattinen vaihtelu.

Trendisarja kuvaa pitkän aikavälin kehitystä.

Toimiala- ja sektoriluokitukset

Toimialaluokat on muodostettu toimialaluokitus [TOL 2008](#):n mukaisesti (Tilastokeskus, Helsinki 2008).

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, tilastolaki. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Indeksisarjat julkaistaan niin, että niistä ei voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja tai kehitystä.

Kuukausitilastointia ohjaa EU:n asetus lyhyen aikavälin tilastoista N:o 1165/98. Asetus velvoittaa jäsenvaltioita tuottamaan indeksisarjoja mm. palkkasummatiedoista tietyiltä toimialoilta. Lisätietoja Tilastokeskuksen tehtäviä ja toimintaa säätelevistä [laeista ja asetuksista](#).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Perusjoukko

Palkkasummakuvaajien perusjoukkona indeksilaskennassa ovat kaikki palkkoja maksavat työnantajat. Eräät monitoimialaiset yritykset on jaettu ns. toimialayksiköihin toimialapuhtauden parantamiseksi.

Verohallinnon kausiveroaineisto

Indeksin laskennassa käytetään arvonlisäverotuksen ja työnantajasuoritusten kausiveroaineistoa. Aineisto sisältää kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuositietoja ilmoittavien yritysten arvonlisävero ja työnantajasuoritustiedot. Kuukausittain tietonsa raportoivat ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on yli 50 000 euroa. Neljännesvuosiraportointiin ovat oikeutettuja työnantajasuoritusten osalta kaikki ne työntekijät, joiden liikevaihto on 50 000 euroa tai alle. Ennen vuotta 2010 indeksein laskennassa käytetään arvonlisäverotuksen ja työnantajasuoritusten maksuvalvonta-aineistoa.

Kaikki työntekijät ovat velvollisia palkansaajilta pidettyjen ennakkojen ilmoittamiseen verohallinnolle. Koska tietyn kuukauden aineisto täydentyy eräpäivän jälkeenkin, jokaisen kohdekuukauden aineisto päivitetään toistuvasti. Kuukausiaineistoa päivitetään kuuden kuukauden ajan, neljännesvuosi- ja vuosiaineistoa kunnes ne ovat täysin kertyneet. Ensimmäisellä poimintakerralla aineiston kattavuus on keskimäärin 90 % yritysten palkkasummalla mitattuna.

Suora tiedonkeruu

Verottajan kausiveroaineiston työnantajasuoritusten tietoja täydennetään Tilastokeskuksen omalla tiedonkeruulla. Palkkatietoja tiedustellaan myyntitiedustelun yhteydessä toimialojensa suurimmilta yrityksiltä, jotka on jaettu toimialapuhautauden vuoksi toimialayksiköihin.

Laskenta

Aineistossa havaitut systemaattiset virheet korjataan ennen laskentaa. Laskennan aikana havaitut virheelliset tiedot oikaistaan tai niiden vaikutus poistetaan. Aineisto tarkistetaan yritystasolla käymällä läpi merkittävimmät yritysjärjestelyt ja palkkasumman muutokset, yritysten aloitukset ja lopetukset.

Palkkasummakuvaajien **perusvuosi on 2005**. Laskenta perustuu **muutosestimointiin**. Menetelmässä vertaillaan tarkasteltavan kuukauden ja edellisen vuoden vastaavan kuukauden vertailukelpoisia havaintoja huomioimalla muun muassa yritysjärjestelyt ja kirjanpitoon liittyvät raportointikäytännön muutokset. Indeksit lasketaan kuukausittain uudelleen kunnes aineisto on lopullinen.

Käytetyt kausitasoitusmenetelmät

Kausitasoituksesta sarjasta on poistettu vuoden sisäinen systemaattinen vaihtelu. Kausivaihtelun aiheuttaa usein jokin yrityksistä itsestään johtumaton ilmiö, kuten säätilojen ja vuodenaikojen vaihtelu ja ihmisten toimintatavat. Kaikki palkkasummasarjat tasoitetaan TRAMO/SEATS -menetelmällä, joka on Eurostatin suosittama kausitasoitusmenetelmä. Tarkempaa tietoa aikasarjojen kausivaihtelusta ja kausitasoitukseen käytetystä menetelmästä saa [Kausitasoitus Tramo/Seats -menetelmällä](#) -selosteesta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Palkkasummakuvaajien aineisto kattaa lähes koko Suomen yritystoiminnan. Uusimmat indeksiluvut voivat tarkentua hieman aineiston kertymisen ja yritysten ilmoittamien tietojen muutosten vuoksi. Aineiston täydentymisestä johtuen tiedot päivittyvät julkistuksissa yli vuoden ajan. Tiedot tarkentuvat eniten viiden kuukauden ajan ensimmäisestä julkaisusta. Tietojen tarkentuminen päätoimialoilla eri julkaisukertojen välillä sekä pitkällä aikavälillä keskimäärin on esitetty [omissa taulukoissaan](#).

Mitattava muuttuja vastaa hyvin Eurostatin määritelmiä. Aineistossa voi olla virheitä esimerkiksi optisesta luvusta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Ajallisesti tiedot kohdistuvat täsmällisesti ja laskennassa käytetyt menetelmät ovat harhattomia. Yrityksen toimiala on päätoiminnan mukainen. Sivutoimintojen vaikutusta on pienennetty jakamalla merkittävimmät sivutoiminnot omiksi toimialayksiköikseen.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Palkkasummatiedot julkaistaan vajaan puolentoista kuukauden viiveellä. Julkaisupäivät on koottu [julkistamiskalenteriin](#).

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkistus kaikkien toimialojen palkkasummakuvaajista laaditaan kuukausittain. Uusin julkistus ilmestyy julkaisupäivänä Tilastokeskuksen kotisivulla.

Internetissä julkistetaan eri toimialojen ja sektoreiden palkkasummakuvaajat Tilastokeskuksen maksuttomassa [StatFin](#) tietokannassa. Internet-julkaisu sisältää kuvaukset, katsaukset, aikasarjat taulukoina ja kuvioita. Tiedot päivitetään aina uusimman tiedotteen ilmestyessä.

Erityisselvityksille Verohallinnon kausiveroaineisto antaa monipuoliset mahdollisuudet. Suhdannetietoa tuotetaan toimialoittain ja alueittain sekä nimetyistä yritysryhmistä. [Asiakaskohtaisen suhdannepalvelun](#) avulla voi saada tietoa esimerkiksi liikevaihdosta, viennistä, palkoista tai henkilöstömäärästä. Lisäksi kasvukatsaus kuvaa aineistosta löytyviä suhdannekehityksen syitä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Palkkasummakuvaajien aikasarjat ovat ajallisesti vertailukelpoisia. Perusvuoden vaihdon ja uuteen toimialaluokitukseen siirtymisen yhteydessä kaikkien toimialojen indeksit muodostettiin uudelleen. Vuosien 2005-2008 tiedot laskettiin mikroaineistosta perusvuoden vaihdon vuoksi. Sen sijaan vuosien 1995-2004 tietojen muodostamiseen käytettiin useampia menetelmiä, joista on kerrottu tarkemmin menetelmäselosteessa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Palkkasummakuvaajissa kullekin kalenterikuukaudelle kohdistuu sille ajoittuva palkanmaksu yrityksen tilikaudesta riippumatta. Tilastokeskuksen yritysrekisterin ja tilinpäätöstilastojen tiedot ovat tuloslaskelman mukaisia kyseisenä vuonna päättyvältä tilikaudelta.

Yritysrekisterin tietoihin voi sisältyä palkkasummakuvaajista puuttuvia työnantajia, jotka eivät maksa säännöllisesti palkkoja. Tämä aiheuttaa vain vähäistä eroa palkkasummaan. Palkkasummakuvaajat sisältävät myös julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen maksamat palkat, jotka eivät sisälly Yritys- ja toimipaikkarekisterin vuositilastoon, vaan ne julkaistaan erikseen.

Palkkasummakuvaajat kattavat kaikki palkkoja maksavat työnantajat. Palkkasummatietojen laskennassa aloittaneet ja lopettaneet yritykset otetaan huomioon heti, kun yritys alkaa ilmoittaa työnantajasuorituksia tai tieto lopettamisesta on saatu. Tilinpäätöstilastossa ovat mukana kaikki tilinpäätöksen tehneet yritykset. Yritysrekisterin tilastoon kuuluvat yritykset, jotka ovat toimineet tilastovuoden aikana yli puoli vuotta, ja joiden liikevaihto on yli 9 821 euroa vuodessa (vuonna 2009), tai jotka työllistävät henkilötövuosina yli 0,5 henkilöä.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Palkat ja työvoimakustannukset 2012

Lisätietoja

Henri Luomaranta 09 1734 3595
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Palkkasummakuvaajat, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-6109 (pdf)